

DARIO FO NIEUWS

Zingend het jaar 2009 door van kern tot kern

Ultiem Westlandgevoel bij eerste lustrum van de gemeente.

'Het laatste oordeel' drieliuk van Cornelis Schevenink 1555. Bron: Historisch Archief Westland. Het drieliuk is te zien in het gemeentehuis van 's-Gravzande

Tussen hemel en hel 19-20-21 maart

Donderdag 19, vrijdag 20 en zaterdag 21 maart aanstaande gaat er iets heel bijzonders gebeuren in de hal, die op de valreep beschikbaar is gesteld door Beheersmaatschappij H.A.M. van der Hoeven b.v., aan de Fultonstraat 4, tegenover de Gemeentewerf in 's-Gravzande. Dario Fo presenteert daar een splinternieuwe opera over 's-Gravzande: 'Tussen hemel en hel'.

We gaan terug naar het jaar 1550: is kunst alleen voor de elite of ook voor het gewone volk? Twee kunstschilders worstelen met hun talenten. Eén van hen raakt in de ban van een boerenmeisje. Zij verandert zijn kijk op rangen en standen en hij laat zich uiteindelijk door het volk inspireren tot het schilderen van het drieliuk 'Het laatste oordeel'. Dit historische schilderstuk is ook nu nog te zien in het voormalige stadhuis van 's-Gravzande. Dit gegeven vormt het uitgangspunt voor deze bijzondere derde kernenopera.

Bijzonder in meerdere opzichten. Allereerst is daar de muziek. Deze is gecomponeerd door de internationaal vermaarde componist Burkhardt Söll. Hij is geboren en getogen in Duitsland en werkte bij de Berlijnse Staatsoper 'Unter den Linden'. Sinds 1977 woont en werkt hij in Leiden en geeft les op de Hogeschool voor Kunsten in Utrecht. Hij is componist en kunstschilder en dus kan hij, als geen ander, dwarsverbanden leggen tussen muziek en beeldende kunst. De muziek is reeds opgenomen in een studio met maar liefst zestig musici. Tijdens de voorstelling wordt het geluid van deze orkestband gemixt met live-slagwerk zodat er een sublieme klank ontstaat. Deze weergave is mogelijk

dankzij een speciaal ontwikkeld, geavanceerd geluidssysteem van Leo de Klerk. De hoofdrollen worden gezongen door leerlingen van theaterschool Koperen Kees, Koos Sekrève en de Poeldijker Rob Hagebeek. Rob is een gepensioneerd zanger van de Reisopera en het Nederlands operakoor. De opera wordt uitgevoerd door een imposante cast van 70 zangers en musici, voornamelijk uit 's-Gravzande. De twee hoofdrollen zijn weggelegd voor twee rasechte 's-Gravzanders Zinzi Frohwein en Roeland Grootsholten. Deze unieke belevensmogelijkheden mogen Westlanders en zeker 's-Gravzanders niet missen.

Lezingen

In de dagen voorafgaand aan de opera zijn er twee lezingen. In het Gemeentehuis van 's-Gravzande wordt een lezing gehouden over het drieliuk 'Het laatste oordeel' dat het uitgangspunt vormt van deze opera. In de hal aan de Fultonstraat 4 houdt Leo de Klerk een lezing over het geavanceerde geluidssysteem. Meer informatie hieromtrent vindt u op www.11kernenopera.nl

Oproep

Alhoewel voor deze opera kosten noch moeite zijn gespaard en de voorbereidingen op volle toeren draaien heeft Dario Fo nog behoefte aan energieke krachten die mee kunnen helpen om het decor te bouwen. Meld je dus aan en bel 0174 - 244455. Ook komen we nog wat 'spullen' tekort. Het gaat vooral om oude leren tassen en riemen om de spelers verder te 'verfraaien'. Heeft u deze nog liggen en kunt u ze missen, breng ze dan bij Dario Fo in de Voorstraat te Poeldijk. U ziet ze dan terug in 'Tussen hemel en hel'.

Paleisgeheimen de opera

15-16-17-18 april

Iedereen kent het fraaie gebouw van De Nederhof in Honselersdijk, nu een gezinsvervangend tehuis. Maar wie kent de geschiedenis van deze bijzondere buitenplaats? Ooit vele malen groter dan wat we er nu nog van zien en woonplaats van Prins Frederik Hendrik van Oranje en Prinses Amalia. De 11kernenopera 'Paleisgeheimen' is dé gelegenheid om meer te weten te komen over de echtheid en gezelligheid van de bewoners en hun hofhouding.

De opera is bijzondere om een aantal redenen. Zo kent de opera maar liefst drie koren. De bewoners/cliënten van de Nederhof spelen en zingen zelf mee. Samen met verzorgers, familie en jongeren vormen zij één van de koren. In het tweede koor zingen inwoners van Honselersdijk en ervaren zangers van de vakklas zang van Koperen Kees nemen de madrigalen voor hun rekening. De hoofdrol - koningin Elisabeth - wordt gezongen door Wendy Krikken. Wendy won kort geleden een aflevering van 'Una voce particolare' en staat op 21 maart in de finale van dit populaire TV-programma! De muziek voor de opera is van Constantijn Huygens (1596 - 1687) en van tijdgenoten. Huygens - componist, dichter en wetenschapper - werkte aan het Hof van Honselersdijk als secretaris

van Frederik Hendrik. Hij krijgt daarom ook als personage een rol in de opera. Martin van Broekhoven, dirigent bij Dario Fo, maakte de arrangementen, componeerde de verbindende muziek en gaat de opera dirigeren. De tekst van de opera is geschreven door Westlander Aart van den Berg die al eerder producties Dario Fo schreef. 'Paleisgeheimen' op en top een Westlandse opera-productie over een wel heel bijzonder stukje Westlandse geschiedenis. En u kunt er bij zijn!

Paleisgeheimen-de opera is een vervolg van Dario Fo op Paleisgeheimen dat in november 2008 onderdeel was van het project Het Oranje Geheim van Kunstgebouw.

Wendy Krikken als Koningin Elisabeth tijdens project Paleisgeheimen van het Kunstgebouw in november 2009

11kernenopera

Het is vijf jaar geleden dat uit de vijf Westlandse gemeenten De Lier, Monster, Naaldwijk, Wateringen en 's-Gravzande, één gemeente ontstond: Westland. Niet meer weg te denken. Een moment om bij stil te staan. Maar ook een moment om in beweging te komen, van dorp tot dorp met de 11kernenopera Voor iedere Westlander een kans om actief mee te doen!

Opera in 's-Gravzande

Tussen hemel en hel

19*|20|21 maart

aanvang 20.00 uur

Fultonstraat 4, 2691 HA 's-Gravzande tegenover de gemeentewerf

Kaarten € 15,-

* Try-out € 10,-

Kaartverkoop:

Primera Brekelmans

Graaf Florisplein 54-56 's-Gravzande

Bens Music

Koningswerf 30 's-Gravzande

Dario Fo, ondernemers in de kunst

Voorstraat 88, Poeldijk

Tel 0174 244455

06 - 237 888 35 buiten kantooruren

info@dariofo.nl

Opera in Honselersdijk

Paleisgeheimen de opera

15*|16|17|18 april

aanvang 20.00 uur

De Nederhof in Honselersdijk

Kaarten € 15,-

* Try-out € 10,-

Kaartverkoop vanaf 22 maart:

Dario Fo, ondernemers in de kunst

Voorstraat 88 in Poeldijk

Tel. 0174 244455

06 - 237 888 35 buiten kantooruren

info@dariofo.nl

Kijk voor de mogelijkheden, aanmelding, actuele informatie over data, locaties, kortingen, kaartverkoop-adressen en foto's op: www.11kernenopera.nl

www.11kernenopera.nl

BIJZONDERE COMPOSITIES

's-Gravenzande

19-20-21 maart

Honselersdijk

16-17-18 april

Poeldijk

14-15-16 mei

Monster

18-19-20 juni

Ter Heijde

9-10-11 juli

Tussen hemel en hel

Compositie over een historisch schilderij uit 's-Gravenzande door

Burkhardt Söll

Burkhardt Söll (1944) is in Duitsland geboren en studeerde daar muziek, pedagogie en beeldende kunst. Na zijn studie werkte hij als assistent-dirigent bij de Staatsoper 'Unter den Linden' in Berlijn. Sinds 1977 woont en werkt hij in Leiden en geeft hij les op de Hoge School voor de Kunsten in Utrecht. Hij is componist en kunstschilder en het kost hem dan ook geen moeite om dwarsverbanden te leggen tussen de muziek en de beeldende kunst.

Het werk van deze componist is zeer gevarieerd: kinderliedjes, kamermuziek, opera's en muziek voor film en theater. Hij heeft zijn muziekcomposities en songs uitgebracht op meerdere CD's. Geïnspireerd door Mondriaans schilderij "Victory Boogie-Woogie", schreef hij in de tachtiger jaren het gelijknamige muziekstuk voor orkest "De Volharding". De afgelopen tien jaar componeert Burkhardt Söll met een zelf uitgevonden en ontwikkeld systeem, gebaseerd op de natuurlijke groei van planten. "Plantengroei kun je uitdrukken in getallen. Daarmee laat ik in mijn composities een bepaalde structuur ontstaan, maar de luisteraar hoort niets van die ingewikkelde berekeningen. Bovendien probeer ik in mijn stukken het gevoel te verwerken dat ik krijg bij het aanschouwen van de schoonheid van een plant." Een voorbeeld van zijn "flora-muziek" is "Amorphophallus" (1993), gecomponeerd voor het Selmer Saxofoon Kwartet en gebaseerd op deze reuzenaronskelk, die om de drie jaar in de Leidse Hortus tot spectaculaire bloei komt.

Is het opzet of toeval dat een componist/kunstschilder die iets met planten heeft, de muziek levert voor de kernopera van 's-Gravenzande? "Laten we het op toeval houden. Het thema rond het schildersdrieluik sprak mij natuurlijk aan, maar al speelt het verhaal in het Westland, met plantengroei heeft het dit keer niets te maken."

Paleisgeheimen de opera

De paleisgeheimen van De Nederhof in Honselersdijk op muziek van

Martin v. Broekhoven & Constantijn Huygens

Tien opera's van levende componisten en één van een reeds lang gestorven componist, die tijdens zijn leven nooit een opera heeft geschreven. Dat is misschien wel een van de grootste geheimen van de opera van Honselersdijk. Hoe heeft een van de beroemdste bewoners van de Nederhof het voor elkaar gekregen om postuum een opera te componeren. Sterker nog hij gaat hem ook zelf dirigeren!

Constantijn Huygens (1596-1687) staat weliswaar bekend als een van de grootste dichters uit de Gouden Eeuw, maar daarnaast was hij diplomaat, geleerde en zelfs componist. Hij vertoefde ook op de Nederhof omdat hij secretaris was van Frederik Hendrik.

In zijn vroege jeugd had de jonge Constantijn zich al ontpopt als een begaafd kind. Vanaf Constantijns 5de jaar kregen hij en zijn broer Maurits zangles en leerden zij noten lezen met behulp van goudkleurige knopen op hun jasjes. Twee jaar later begonnen de eerste lessen op de viola da gamba, een soort van cello. Daarna volgden de luit en het klavecimbel. Met name voor het luitspel legde Constantijn een uitzonderlijk talent aan de dag. Reeds op zijn elfde werd hem gevraagd voor een stel Deense gezanten te spelen, en later, op een van zijn diplomatieke reizen, speelde hij lange tijd voor Jacobus I van Engeland, hoewel deze bepaald geen muziek liefhebber was.

Huygens vond muziek belangrijker dan zijn letterkundige werken. Voor de verschillende instrumenten die hij zelf kon bespelen schreef hij een groot aantal werken. Enkele van die composities komen nu tot leven in Paleisgeheimen - de opera.

Martin van Broekhoven (Dario Fo) vond het een gouden kans om de muziek van Constantijn Huygens en enige tijdgenoten als uitgangspunt voor deze opera te nemen. Lieder en zijn bewerkt tot koorstukken, fluitmuziek tot aria's en duetten. De zangers worden begeleid door een, in die tijd zeer gebruikelijk, "basso continuo".

Kinderzegen

Opera over grote katholieke Poeldijkse gezinnen anno 1947 door

Bernard Hunnekink

Bernard Hunnekink (1946) studeerde voor orkesttrombonist aan het Stedelijk Muzieklyceum in Arnhem. Tijdens zijn vierde studiejaar verwierf hij een plekje in het Amsterdams Philharmonisch orkest. Maar spelen in zo'n orkest was voor hem onvoldoende uitdaging. "Toen ik in 1972 toetrad tot het orkest "De Volharding" leerde ik Louis Andriessen en Willem Breuker kennen die een geheel eigen opvatting hadden over muziek maken. Zij maakten een klank die moeilijk onder te brengen was bij een genre. Noemde je het jazz, pop, avant-garde, klassiek of iets totaal anders? Het was in elk geval een muzikaal avontuur waarin ik me zeer goed thuis voelde. In 1974 stapte ik over naar het Willem Breuker Kollektief."

Hij schreef muziek bij meerdere films, waaronder de documentairefilm "Blois Couleur Locale" over de vervaardiging van 33 glas-in-loodramen voor de kathedraal van Blois door kunstenaar Jan Dibbets. Wellicht is Hunnekink het bekendst vanwege zijn muziek bij de tv-serie "Van de schoonheid en de troost" van Wim Kaiser.

Als het op componeren aankomt luistert hij veel naar klassieke componisten. "Daar leer ik het meeste van en het is te horen in mijn werk, al vind je er ook elementen van het Willem Breuker Kollektief in terug."

Het kostte hem absoluut geen moeite om zijn medewerking als componist aan dit project te verlenen. Hij zegt een buitengewone sympathie te voelen voor de mensen van Dario Fo. "Ik verbaas me steeds over alles wat zij voor elkaar krijgen met de regiobevolking. De trombonist komt in mij naar boven als ik zeg dat het heel bijzonder is dat Dario Fo zoveel leven in het Westland weet te blazen, ook nu weer met deze kernopera. Het schrijven van de muziek voor de opera van Poeldijk over de kinderzegen geeft mij wel een interessante spanning, omdat ik enig kind was in ons gezin en zelf geen kinderen heb.

Verder ken ik de Westlanders als harde werkers en ik zal voor het componeren van de opera een voorbeeld aan hen nemen. Want ik moet in korte tijd heel veel muziek schrijven. Dat zie ik echt als de uitdaging."

Look out there's a monster coming!

Game-opera door

Daniël Hamburger

De jonge componist Daniël Hamburger (1980), die muziek zijn lust en leven noemt, is in 2003 cum laude afgestudeerd in Muziektechnologie aan de Hogeschool voor de Kunsten te Utrecht. Vanaf zijn zesde heeft hij pianolessen gehad maar hij wilde zijn vingers niet slijten als concertpianist en daarom ging hij zijn creatieve neus achterna. "Ik kocht een synthesizer, nam salsalessen en verdiepte me in improviseren en jazz. Vervolgens gaf mijn stage in Costa Rica me inspiratie en levenservaring."

Daniël is thuis in verschillende muziekstijlen zoals klassiek, jazz en wereldmuziek en combineert akoestische muziek met elektronische. Hij deed opdrachten voor het Metropole Orkest, arrangeerde nummers voor Thé Lau en zelfs Cliff Richard in Carré. In 2005 schreef hij de opera "Zonegrens" uitgevoerd in een rijdende Utrechtse stadbus. Hij wil mensen laten genieten en tegelijk een beetje prikkelen: "Muziek mag mooi zijn, luister maar de musical Kromme Jongens, waarvoor ik, in de schaduw van Bob Zimmerman, de scènemuziek en het arrangement van "Twee tissies druiven" geschreven heb. Van Bob heb ik trouwens geleerd hoe je opdrachten op heel hoog niveau kunt uitvoeren, namelijk door in je werk de juiste combinatie van het ambachtelijke en het creatieve te brengen."

Voor de opera van Monster gaat hij ook voor hoog niveau, maar dan ook letterlijk. "Ik laat daar een soort computerspel in het echt uitvoeren, met grote mechanische monsters, begeleid door muziek, dans en zang. Hier is de naam van de kern dus de inspiratiebron voor het componeren van de opera, waaraan veel jongeren zullen meedoen en - wat ik heel bijzonder vind - een koor van de Westlandse brandweer."

De vraag van Dario Fo om mee te werken aan dit project maakte hem meteen enthousiast. "De no-nonsense mentaliteit in het Westland en de droge humor kan ik als geboren en getogen Rotterdammer bijzonder waarderen. Ook weet ik sinds de musical Kromme Jongens dat Dario Fo met vereende krachten en hulp van vele vrijwilligers de ene na de andere opzienbarende productie uit de grond stampet. Dus wat mij betreft wordt deze game-opera ook een vernieuwende en spectaculaire happening."

De branding

Vissersopera: Heijdse bewerking van 'Op hoop van zegen'

Willem Breuker

Willem Breuker (1944) is al bijna veertig jaar alomtegenwoordig in de wereld van de Nederlandse jazz en hedendaagse muziek. Hij begon ooit met klarinet spelen en ging later over op de saxofoon. Bij het conservatorium kwam hij niet ver, dat was veel te beperkt voor hem. "Ik ging zelf noten schrijven, om zo mijn eigen ideeën vorm te geven. Spelen betekende voor mij improviseren. Als ik ergens binnenkwam met mijn sax zag je ze denken: als ie maar niet gaat meespelen..."

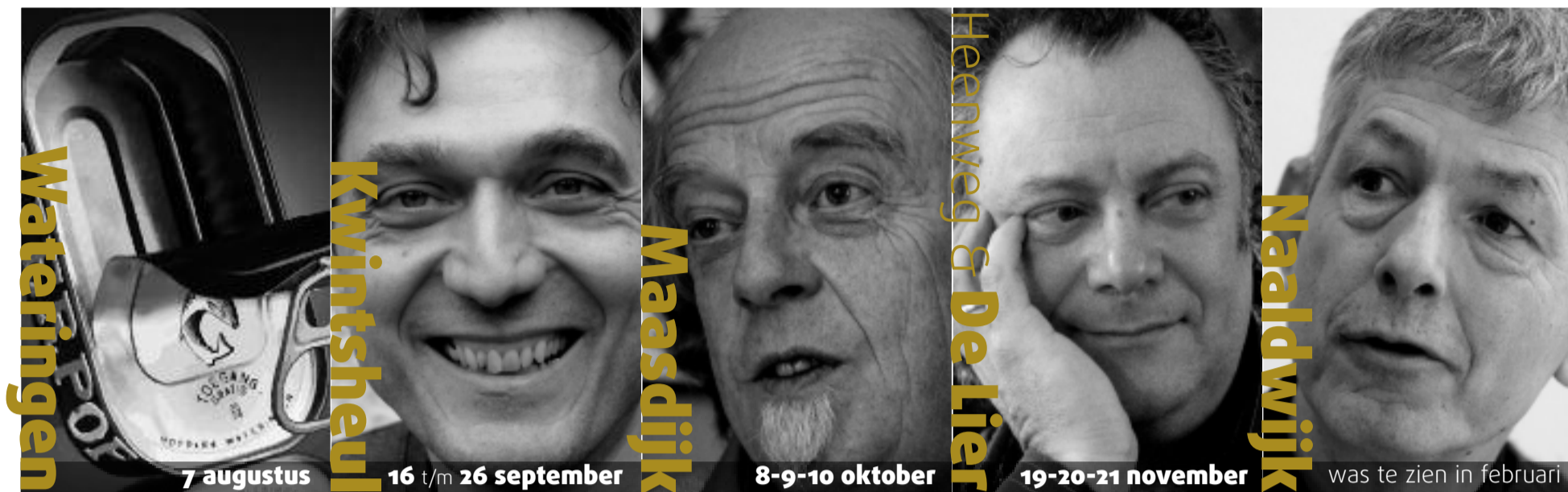
In 1974 richtte hij zijn eigen Willem Breuker Kollektief op, dat vaker in het buitenland toert dan in Nederland. Zo is hij razend populair geworden, met name in de VS, Frankrijk en China.

Hij schreef meer dan vijfhonderd stukken, ondermeer voor symfonie-orkesten, films, opera, fanfare en draaiorgel. Ook won hij talloze prijzen, waaronder een Gouden Kalf (1982) en een Edison (1984). In 1998 werd hij Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. In de afgelopen 10 jaar heeft Dario Fo diverse concerten, voorstellingen en composities in samenwerking met Willem Breuker gerealiseerd. Kort geleden heeft hij voor leerlingen van Koperen Kees een tweestemmig stuk gecomponeerd op een gedicht van Bertold Brecht. Hij is overigens een doorgewinterde Weill, Brecht en Eisler kenner. 'De muzikant als een strijder in de maatschappij, dat heeft me altijd aangesproken. Dat voelde ik ook toen ik de opdracht aannam om de opera van Ter Heijde te componeren."

Het wordt Breukers eerste operacompositie voor Dario Fo. Het thema staat vast: dit dorp werd twee maal door de zee overspoeld, moest in de 2e wereldoorlog wijken voor de Atlantikwal van de Duitsers en anno 2009 circuleren er nieuwe ideeën over Ter Heijde als badplaats. "Dat een vissersdorp de afgelopen eeuwen al drie keer opnieuw moest worden opgebouwd sprak direct tot mijn verbeelding. Deze Westlandse kern mag dan bij herhaling te maken hebben gehad met ondergang en opkomst, de vraag is wel hoe het in de toekomst zijn identiteit als dorp achter de duinen kan behouden. Wandelend door de stille straten moest ik denken aan 'Op hoop van zegen' en gaandeweg kreeg ik inspiratie voor een Heijdese variant daarop."

UNIEK VOOR WESTLAND

Op het podium van Waterpop

Rock-opera

Denk je aan Wateringen, dan denk je aan Waterpop. Het evenement is al jaren een begrip en niet meer weg te denken uit Wateringen. Dit jaarlijks terugkerend popfestival in het Wateringse Hofpark heeft Westland op de kaart gezet in de popwereld, niet in de laatste plaats door de internationale programmering.

Voor de 11kernopera van Wateringen had Dario Fo de zinnen eigenlijk meteen gezet op een voorstelling op het podium van Waterpop. Want augustus is de perfecte maand voor een buitenspektakel en het genre 'rockopera' moest ook aan bod kunnen komen. Wat Dario Fo en de organisatie van Waterpop betreft staat hier op de vooravond van Waterpop een rockopera op de planken. Dario Fo probeert op dit moment de uitvoeringsrechten te verkrijgen van beoogde rockopera's.

Misschien wordt het 'The Wall', gebaseerd op het gelijknamige en legendarische album van de Britse rockgroep Pink Floyd uit 1979. The Wall is niet alleen een muzikaal hoogtepunt uit de popgeschiedenis, het vertelt ook een boeiend verhaal en bevat de kritische visie van bedenker Roger Waters op bepaalde maatschappelijke thema's. Zo zijn er de nodige subtiele en expliciete verwijzingen naar oorlog en onderdrukking.

Een andere mogelijkheid is 'Jesus Christ Superstar'. Deze rockmusical van Andrew Lloyd Webber vertelt het verhaal van de laatste dagen uit het leven van Jezus. Songs als 'Everything's all-right' en de titeltrack 'Jesus Christ Superstar' zijn musical-klassiekers. Een aantal jaren geleden heeft Dario Fo deze musical gebracht. Deze uitvoering was destijds goed voor een groot aantal uitverkochte zalen.

'The Commitments' is ook een mogelijkheid. 'The Commitments' is de debuutroman van de Ierse schrijver Roddy Doyle uit 1987. Het verhaal gaat over een groep arme jongeren uit Dublin die een soulband willen beginnen. In 1991 werd dit verhaal verfilmd door Alan Parker. Als 'The Commitments' wordt uitgevoerd, zal Jan van de Mast het verhaal bewerken tot een Wateringse rockbelevens.

Welke rockopera het ook wordt, Westlandse popmuzikanten en zangers worden van harte uitgenodigd zich aan te melden voor een auditie om mee te werken aan dit spektakel!

Kipstraat

Werktitel

Wim Vos

De energieke en internationaal actieve slagwerker Wim Vos (1957) heeft in diverse orkesten gespeeld, waaronder het Residentieorkest. Ook was hij als hoofdvakdocent werkzaam bij het Haags Conservatorium, waaraan hij bovendien enkele jaren als directeur verbonden is geweest. Tegenwoordig houdt hij zich vooral bezig met speciale projecten en festivals zoals de Haagse Muziek Driedaagse. Hij is - vanaf de oprichting - lid van de slagwerkgroep Anumadutchi en reisde met deze groep naar Afrika en Australië.

Met Anumadutchi heeft hij een aantal CD's opgenomen, waarop ook zijn eigen composities te horen zijn. Daarin klinken verschillende invloeden door. "Ik ben geïnspireerd door Bartok en Stravinsky en raakte als slagwerker ook in de ban van Afrika tijdens mijn reizen daar. Daarom kan je zeggen dat mijn stukken harmonisch redelijk klassiek zijn en tegelijk sterk ritmisch."

Al een aantal keer heeft Vos met Anumadutchi aan projecten van Dario Fo meegewerkt, onder andere aan de kerstconcerten in 2007.

Wim Vos vindt het componeren van de opera van Kwintshuil een mooie kans om weer voor stemmen te schrijven. Voor de voorstelling in de historische druivenkwekerij Sonnehoek gaat hij dan ook op zoek naar de juiste kleuring in de muziek. "Er komt een Russische dame in voor, wat om een Balkansfeer vraagt. Maar de twee mannelijke hoofdrollen zijn echte Westlanders, dus elke noot die ik voor hen schrijf moet de klank van het sappige accent krijgen."

Toen Wim Vos werd gevraagd deze kernopera te componeren moest hij even stevig nadenken. "Ik ben altijd onder de indruk geweest van de projecten van Dario Fo maar vroeg me af of ik dit er nog bij kan hebben en of het echt iets voor mij zou zijn. Maar ik geloof sterk in de waarde van kunstbeoefening door de streekbevolking in combinatie met kunstenaars, zoals Dario Fo dat doet. Zeg dan maar eens nee."

Tenslotte voelt hij als geboren Maaslander ook verwantschap met de regio. "Ik ken de Westlandse taal, de (on)deugden en de gedrevenheid van de mensen. Dit gebied vind ik zo'n uniek stukje op de kaart van Nederland dat ik stiekem wel eens droom van een huisje daar..."

Ze slaat op twee manieren

Werktitel

Eric van der Wurff

Erik van der Wurff (1945) studeerde piano, dwarsfluit en contrabas aan het Conservatorium in Utrecht. Na deze muziekstudie is hij grenzeloos actief geworden, voor een belangrijk deel als componist en arrangeur. Voor het grote publiek is hij echter vooral bekend vanwege zijn samenwerking met Herman van Veen - inmiddels al ruim 40 jaar - en zijn medewerking als componist aan de kindermusical over de beminlijkste eend ter wereld, Alfred Judocus Kwak. Als dirigent werkte hij met meerdere grote orkesten, waaronder het Residentie-orkest en hij ziet ook nog kans soloconcerten met eigen werk te geven en muziekworkshops te verzorgen.

Hij componeerde onder meer muziek voor theater, films, televisieseries, musicals, opera. In dat verband werkte hij voor meer dan 130 artiesten en orkesten, zowel uit het lichte als uit het ernstige genre. Zeer bekende namen voor wie hij schreef en bewerkte zijn: Robert Long, Jasperina de Jong, Emmy Verhey, Jaap van Zweden, Paul de Leeuw en Ali B. Hij is de enige Nederlandse componist van wie een jeugdromantische (11x) en een symfonisch sprookje (28x) werden uitgevoerd op Broadway. Zijn eigen werk is te vinden op zeker 20 CD's op en hij werkte aan meer dan 100 LP's en CD's van andere artiesten mee.

Toen Dario Fo hem voor deze opdracht vroeg aarzelde hij geen moment. "Ik werk al sinds het project 'Lied van verdriet' in 2003 met Dario Fo samen en ik waardeer bij hen de gedrevenheid om iets nieuws te creëren. Dat is niet niks want je begint wel steeds met lege handen. Succes is verslavend maar jezelf herhalen is dodelijk. Dat geldt ook voor mij. Ik begin met zoeken, twijfelen en afzien en op een bepaald moment is daar de omslag naar het gevoel dat je een nieuw resultaat in je vingers hebt. Dat geeft je dan opeens vleugeltjes!" Die opera van Maasdijk componeert hij voor kinderen en jongeren en hij beschouwt dit als een buitenkansje voor de jonge deelnemers. "Zij zijn nog in een fase van ontwikkeling en door hun enthousiasme kunnen ze snel groeien. Het geeft echt een kick als deze opera een paar jonge talentjes uiteindelijk op de grote podia brengt."

Vuur en vlam

Werktitel

Bob Zimmerman

Bob Zimmerman (1948) studeerde klarinet, piano en orkestdirectie aan het Haagse Conservatorium. Als uitvoerend musicus was hij te zien in diverse theaterproducties. Al vele jaren maakt hij arrangementen voor het Metropole Orkest en is hij huiscomponist bij het TV-programma Una Voce Particolare. Wat hij kan weet het Westland eigenlijk al te goed, want hij schreef voor de musical Kromme Jongens alle meerstemmige arrangementen en orkestpartijen bij die hele serie rake popliedjes van de band Kromme Jongens. En dat maakte de musical supermooi!

Als componist is hij voornamelijk werkzaam voor theater, televisie, film en CD-producties. Zo componeerde hij muziek voor bijvoorbeeld de Haagse Comedie, De Appel, films als De Avonden en Snapshots (met o.a. Burt Reynolds en Julie Christie). Hij schreef arrangementen voor tal van artiesten, onder wie Freek de Jonge, Paul de Leeuw en Trijntje Oosterhuis. Eind 2008 maakte hij 'Koorstroom', een stuk voor 1800 zangers, als onderdeel van 'Marco Polo', een project van de Nederlandse opera. Bij de 11kernopera westland is hij twee keer betrokken, namelijk bij Heenweg en De Lier. "Zoals je bij Koorstroom voelde hoe muziek voor verbinding tussen mensen zorgt, zo gebeurt dat ook bij deze elf opera's. Het is geweldig dat daarbij zoveel mensen betrokken zijn en dat met hen voorstellingen van hoog niveau worden uitgevoerd."

Een musical of opera voor het Westland schrijven typeert hij als iets moois in zijn bestaan. "Ik moest wennen aan de taal, maar gaandeweg werden de liedteksten van de Kromme Jongens me dierbaar. De klank van de taal is heel puur en drukt nuchterheid uit. Op de Pontamoer in Heenweg was ik wel een beetje verliefd: lekkere melodieën, humor in de verhaallijn en prachtig uitgevoerd door de cast. Met de operamusiek voor De Lier ben ik in mijn hoofd al bezig en ik ga steeds meer horen. Hoe ik werk vertelt eigenlijk de volgende anekdote. Een jongetje vraagt een beeldhouwer, bezig met een leeuwenkop: "Is dat moeilijk, een leeuw?" Nuchter antwoordt de kunstenaar: "Je neemt een grote steen en hakt alles weg wat niet op een leeuw lijkt." Dat is componeren voor mij: de essentie overhouden!"

Beul van een Baljuw

Opera over het schrikbewind van Abraham Douglas in Naaldwijk

Bam Commijs

Bam Commijs (1953) is componist, pianist en tekstschrijver van muziektheaterstukken. Hij leerde het muziekvak in de praktijk. Van kindsbeen af hoorde hij jazz en klassieke muziek in het ouderlijk huis en daarnaast werd hij beïnvloed door de popmuziek in de jaren zestig en zeventig. Hij heeft zijn eigen stijl ontwikkeld door te werken met diverse musici, artiesten, koren en theatergroepen en door met bandjes door Duitsland en Frankrijk te toeren. Als componist werkt hij samen met theatermakers en tekstschrijvers en als pianist begeleidt hij een aantal kleinkunstenaars.

Zijn loopbaan als componist begon eigenlijk in 1970, toen hij - met een vriend - het muziektheaterstuk "Le Ballon" schreef voor een interscholair toernooi. Enkele jaren geleden bracht hij twee CD's uit: "Wierd Rag" met een verzameling composities en een ander met cabaretliedjes, getiteld "En voor confectie geen figuur". In 2007 componeerde hij de suite "Le diner dans la Crypte" voor pianist Armin Segger. Tot zijn grotere projecten behoort "La Mama" (1999), een stadsopera voor Amersfoort en "De engel met de duizend doden", dat Dario Fo uitvoerde toen Naaldwijk 800 jaar bestond. Het middenstuk van die productie handelde over het schrikbewind van Abraham Douglas. Dat deel heeft hij nu opnieuw bewerkt tot een avondvullende opera voor Naaldwijk.

Werken aan projecten voor Dario Fo doet hij al vijftien jaar met veel enthousiasme. "Dario Fo heeft een schat aan ervaring opgebouwd in voorstellingen op locatie met grote groepen deelnemers, dus mijn stuk is bij hen in goede handen. Bovendien vind ik het Westland een bijzonder stukje Nederland, ingeklemd tussen de zee en de Randstad. Westlanders verstaan de kunst om te overleven dankzij hun wilskracht en onderlinge verbondenheid. Ruim twee eeuwen geleden zag je dat ook in hun verzet tegen de onderdrukking door baljuw Douglas. De Westlander mag trots zijn op zijn natuurlijke daadkracht en ik twijfel er niet aan dat het publiek dat ook voelt bij de indrukwekkende liederen die het volk zingt in de opera van Naaldwijk. Zo heb ik in elk geval deze volksopera bedoeld die ik met heel veel plezier heb gecomponeerd."

WAT AL GEWEEST IS...

Startschot 11kernenopera door burgemeester van der Tak

januari

Elf kernen waren vertegenwoordigd en gaven onder aanvoering van burgemeester Sjaak van der Tak het startschot van de 11kernenopera's. De burgemeester onthulde het logo en wethouder Maarten van der Zwan startte de website die speciaal voor dit project de lucht in ging. Met fragmenten uit de eerste 2 opera's werd het feest compleet.

Heenweg: De kus van de Pontamoer

januari

Inwoners van de Heenweg en zangers van Dario Fo samen in de eerste 11kernenopera 'De kus van de Pontamoer'. Deze opera geschreven door Bob Zimmerman en Ruben van Gogh werd in januari 3 keer enthousiast ontvangen door het publiek in de Hervormde kerk aan de Heenweg, waar het kerkbestuur iedereen gastvrij onthaalde.

Naaldwijk: Douglas, beul van een Baljuw

februari

Colofon

Uitgave, redactie en vormgeving:
Dario Fo,
ondernemers in de kunst
Voorstraat 88,
2685 EP Poeldijk
0174 244455
info@dariofo.nl
www.dariofo.nl

Fotografie:
Emi Barendse
Fotostudio G.J. Vlekke
Daan Overkleef

Drukwerk
Uitgeverij Thoen

Bezorging
Broosverspreidingen
0174-514508

Verspreidingsgebied
Westland en Midden-Delfland

Oplage 55.000
maart 2009

182 mannen, vrouwen, jongeren, kinderen en ouderen uit het hele Westland op de planken bij de tweede 11kernenopera in Naaldwijk. Het decor voor 'Douglas, een beul van een baljuw' was de binnenbak van trainingsstal 'De Hoeve' in Naaldwijk, waar de hele cast en het publiek gastvrij werden ontvangen door Patrick en Sylvia v.d. Meer.

VSBFonds Fonds 1818

Gemeente Midden-Delfland

www.11kernenopera.nl

De volgende editie verschijnt in mei 2009 waarin ondermeer informatie over de opera's in Poeldijk en Monser en de sponsors.